

Fogamzásgátlás Dr. Tekse István

Születésszabályozás

POZITÍV SZÜLETÉSSZABÁLYOZÁS

- Gondozás
- Korszerű terhesvédelem

NEGATÍV SZÜLETÉSSZABÁLYOZÁS

- Fogamzásgátlás
- Terhességmegszakítás

Negatív születésszabályozás

- Elvárások a fogamzásgátlási módszerekkel szemben:
  - Hatékony
  - Megbízható
  - Könnyű alkalmazhatóság
  - Minimális mellékhatás
  - Hatása reverzibilis legyen
  - Ne legyen embryotoxikus (magzatkárosító)
  - Ha lehet védjen STD-vel szemben (szexuális úton terjedő betegségek)
  - Ne legyen illúzió romboló
  - Legyen olcsó

Pearl-index

- 1 év alatt hány nő esik teherbe adott fogamzásgátló használata esetén
- $PI = (\text{terhességek száma} \times 1200) / (\text{vizsgált nők száma} \times \text{alkalmazási idő})$
- Minél alacsonyabb, annál hatékonyabb a módszer

Orvosi közreműködés nélküli eljárások P1-e

Coitus interruptus MEGSZAKÍTÁSOS MÓDSZER	8-38 (MAGAS!)
Condom	3-28
„Biztonságos” periódus számítása	14-35 (MAGAS!)
Méhszáj diaphragma	3-7
Hüvelyi tampon vagy spermicid anyag	0,7-7

Orvosi közreműködés mellett alkalmazható eljárások P1-e

Oralis fogamzásgátlók	0,05-2,0
Depó hormonkészítmények	0,2-2,6
Postcoitalis hormontabletták	0,5-2,5
Intrauterin eszköz	0,5-5,0
Sterilizáció műtéti úton	0,3-6

A fogamzásgátlás módszerei

1. Orvosi közreműködés nélküli eljárások

- Természetes fogamzásgátlás

1. Hőmérőmódszer
2. Hüvelyváladék vizsgálata (Billings módszer)
3. Ogino-Knaus naptármódszer

- Megszakított közösülés (coitus interruptus)

- Elhúzódo szoptatás

- Gumióvszer (egyedül ez véd STD-kel szemben!)

- Hüvelyi fogamzásgátlás

1. Irrigálás
2. Diafragma (pesszárrium)
3. Spermaölő szerek (spermicidek, habok, zselék, szivacsok)

A fogamzásgátlás módszerei

11. Orvosi közreműködés mellett alkalmazható eljárások

- **Hormonális fogamzásgátlás**
  1. Fogamzásgátló tabletta
  2. Esemény utáni tabletta
  3. Progeszteron-injekció
  4. Hüvelygyűrű
  5. Norplant rendszer, Implanon (bőr alatti szilikontubus)
  6. Transzdermális módszer
- **Művi meddővé tétel**
  1. Férfiak sterilizációja
  2. Nők sterilizációja

Természetes fogamzásgátlás

HŐMÉRŐMÓDSZER

- Legalább háromórás alvás után, az ébredést követően azonnal kell mérni.
- A kapott értékeket a ciklus egész ideje alatt naponta fel kell jegyezni. Ha az értékeket grafikusán ábrázoljuk, megállapítható a tüszőrepedés időpontja és ezáltal a termékeny napok is.
- **Ovulációt követően a progeszteron hatására az ébredési alaphőmérséklet, 0,2-0,4 °C-kal, 37 °C-ra vagy annál magasabbra emelkedik.**
- Ez a módszer csak a szabályos ciklusú nőknek jelenthet nagy biztonsággal védekezési lehetőséget.

Természetes fogamzásgátlás

HÜVELYVÁLADÉK VIZSGÁLATA (BILLINGS MÓDSZER)

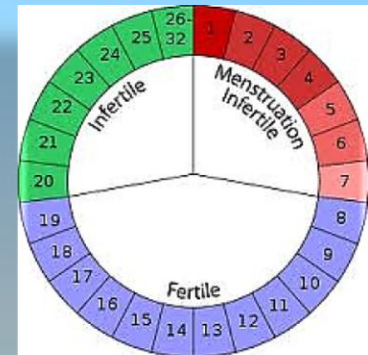
- A ciklus ideje alatt a méhnyak nyák állaga megváltozik. A termékeny napok alatt a nyák jellegzetes.
- A hüvelyváladék-mérést naponta, rendszeresen, általában reggel és este, tiszta kézzel kell elvégezni.
- A menstruáció utáni napokban nyák szinte nincs is, száraznak mondjuk.
- A peteérés (ovuláció) előtti napokon ez az állapot megváltozik és a nyák tapinása: sűrű, tapadós, fehéres sárgás, téztszerű lesz.
- Tüszőrepedéskor: a váladék hasonlít a tojásfehérjéhez: mennyisége megnő, üvegszerű és nyúlós lesz.
- Termékeny időszaknak a legnedvesebb napot megelőző és követő 3-3 nap tekinthető. (1 hét)
- A ciklus második felében a hüvelyváladék jellege ismét megváltozik: mennyisége csökken, állaga ragadós, esetleg lisztszerű, de száraznak tűnő lesz.
- A módszer előnyei: az egyszerűsége, ingyenessége, mindig kéznél van, bármikor ellenőrizhető, az egészségre ártalmatlan, bárki megtanulhatja.

Természetes fogamzásgátlás

OGINO-KNAUS naptármódszer

- Alapja a 14. napon történő ovuláció → csak szabályos ciklusok mellett alkalmazható !
- Az ovuláció előtt és után 2-3 nappal abstinencia
- Hibaarány akár 35% !!

Megszakított közösülés (coitus interruptus)

- Lényege: az ejakuláció előtt, a pénisz elhagyja a vaginát, hogy oda hímivarsejt ne kerüljön
- Veszélye: a férfiak jelentős része nem vagy alig esetleg későn érzékeli a kellő pillanatot
- A terhesség nagy valószínűséggel bekövetkezik
- 100 nő közül több mint 50 esik ezzel a módszerrel egy év alatt teherbe !!!

Elhúzódó szoptatás

- A szoptatás a gyermekágyból való felépülés után késlelteti az első tüszőrepedést, amelynek időpontja egyénileg nagy eltéréseket mutat
- A módszer nem megbízható, szülés után már 25 nappal bekövetkezhet tüszőrepedés és terhesség, még szoptatás mellett is

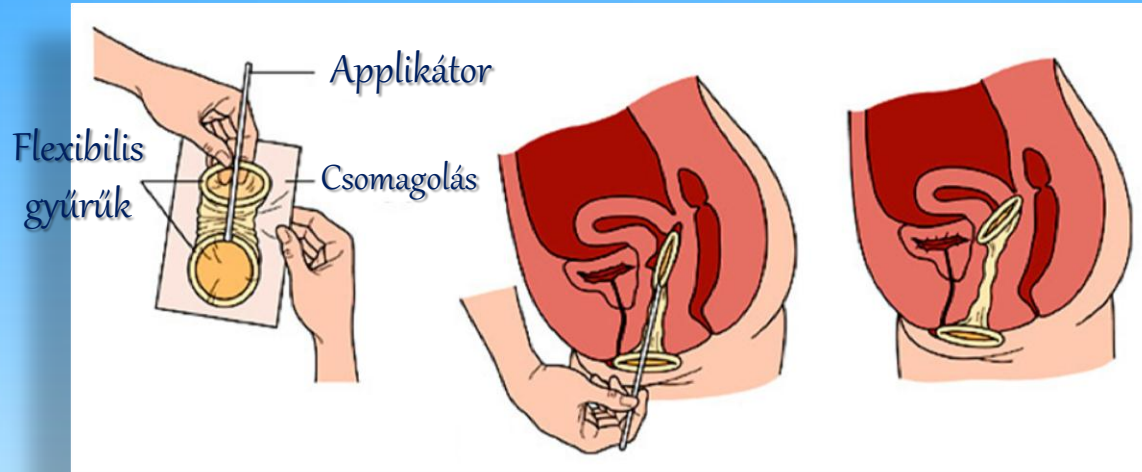

Gumióvszer (kondom)

- A legegyszerűbb, legelterjedtebb és legmegbízhatóbb fogamzásgátló eszköz
- Előnye, hogy véd a nemi betegségek ellen
- A kondomot a merev hímvesszőre kell felhúzni, közvetlenül a behatolás előtt
- Megakadályozza, hogy a hímivarsejtek a hüvelybe kerüljenek

Óvszer nőknek

Hüvelyi fogamzásgátlás

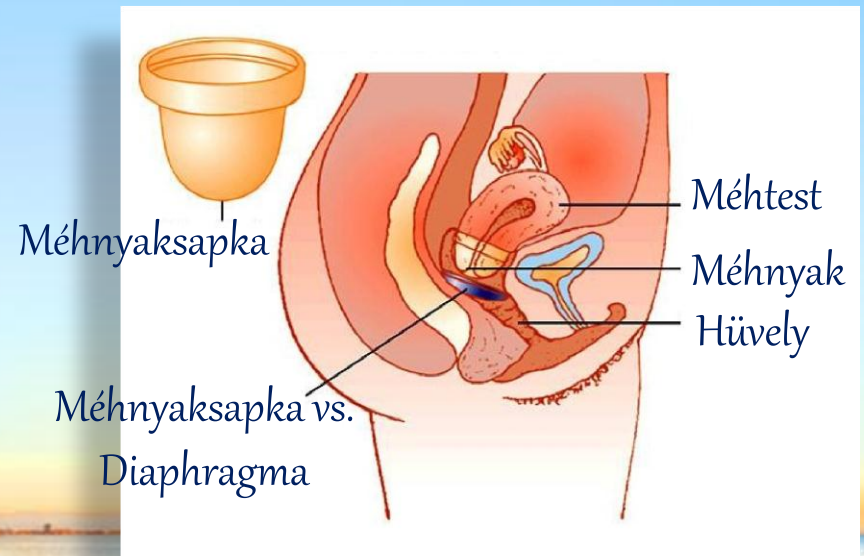
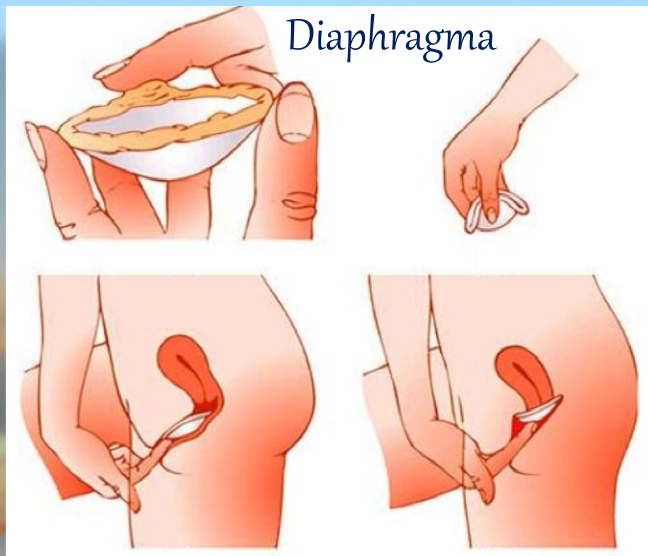
IRRIGÁLÁS

- A nő vízsugár kíséretében spermaölő szert juttat a hüvelyébe
- Az eljárás azzal a veszéllyel jár, hogy a vízsugár még gyorsabban a méhbe hajtja az ondósejteket
- A módszer hatásfoka csak 60%-os

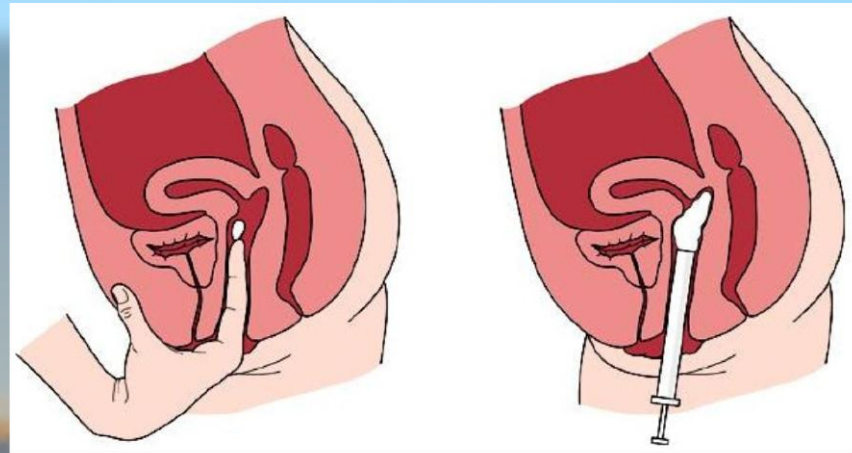
Hüvelyi fogamzásgátlás

- **DIAPHRAGMA** (pesszárium, méhnyaksapka)
- Gömbszelet alakú vékony gumilemez, szélébe rugalmas gyűrűt helyeznek. A nő helyezi fel a hüvelyébe, elzárva vele a méhnyakat
- Rendszerint spermaölő zselével együtt alkalmazzák, és így igen hatékony fogamzásgátló eszköz, 95 %-ban sikeres

Hüvelyi fogamzásgátlás

- **SPERMAÖLŐ SZEREK** (spermicidek, habok, zselék, szivacsok)
- Olyan habok, kenőcsök, zselék, illetve szivacsok, amelyek elpusztítják a hímivarsejteket
Nyolc-tíz perccel a közösülés előtt kell a hüvelybe őket. Hatásuk átlagosan három órán át megmarad
- Helyes alkalmazás mellett rendkívül hatékony eljárás

Fogamzásgátló tabletták

A személyre szabott választás szempontjai

- Alacsony hormontartalmú, modern, hatékony, biztonságos
- A páciens adottságai
  - részletes saját és családi anamnézis
  - reprodukív életkor
  - ciklusjellemzők
  - alkati sajátosságok
  - betegségek
  - bőrtünetek
  - thrombophilia kérdése
  - a páciens egyéb igényei (pl. libidó)

A fogamzásgátló tabletták választás irányelvei

- megbízható fogamzásgátlás, kiegyensúlyozott szexuális élet
- non-kontraceptív előnyök:
  - megfelelő cikluskontroll
  - vérzésmennyiség csökken
  - menstruációs görcsök csökkennek
  - bőrpanaszok javulnak
  - a páciens alkati sajátosságaiból adódó kellemetlen panaszok, valamint a fogamzásgátló tabletták komponenseinek összehatása optimálisan egészítsék ki egymást

Összegezve

AZ ÉLETMINŐSÉG JAVULÁSA

Esemény utáni tabletták

- Sárgatesthormont tartalmaz
- Egy csomagolásban 1 vagy 2 darab tableta található, amelyet „vészhelyzetben”, azaz a nem védett szexuális aktust követően szabad csak használni
- 72 (tablettától függően akár 120!) órán belül kell használni, hogy megfelelően kifejtsse hatását
- Hatásfoka: 95%

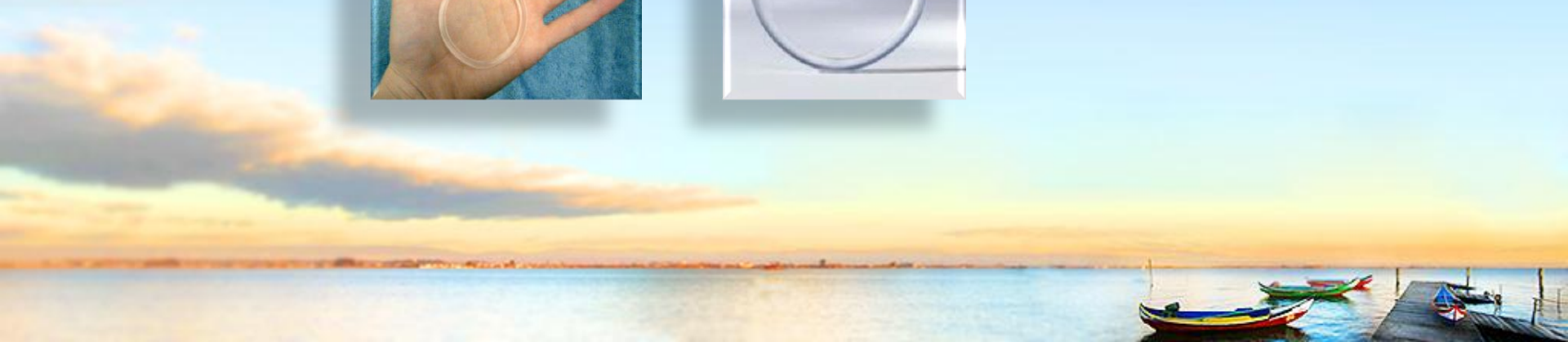
Depó készítmények

- A készítményt 3 havonta injekcióval juttatják a női szervezetbe
- Szülés után ajánlott azoknak, akiknek a spirál felhelyezésére várniuk kell
- Cikluszavarokat okozhat
- Nem a legmodernebb módszer

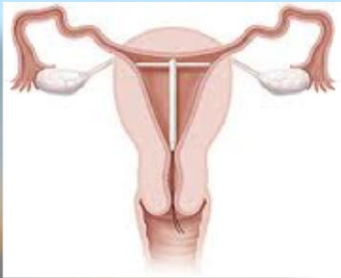
Hüvelygyűrű

- Jó compliance / maximális védelem
- A legalacsonyabb hormontartalom
- Kiváló cikluskontroll
- Kiváló szexuális komfort
- Kedvező mellékhatásprofil

Méhen belüli fogamzásgátló eszköz

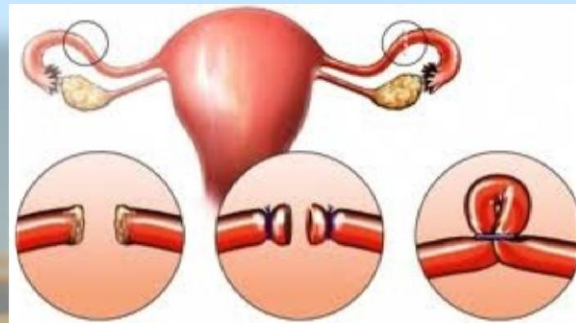
- Műanyag eszköz, melyet - újabban ezüstözött vagy aranyozott - rézdrót fog körül
- Általában olyan nőknek szokták ajánlani, akik már szültek
- A nőgyógyász helyezi fel a méhbe
- A modern spirálokat akár 7 évre is felhelyezhetik, de bizonyos kutatási adatok arra utalnak, hogy hosszabb ideig is gond nélkül benttarthatók
- Ellenjavallata, a méh gyakori vagy jelenleg is fennálló gyulladása, fertőzése
- Hatásfoka megközelíti a tablettákét és használata rendkívül kényelmes

Nők művi meddővé tétele

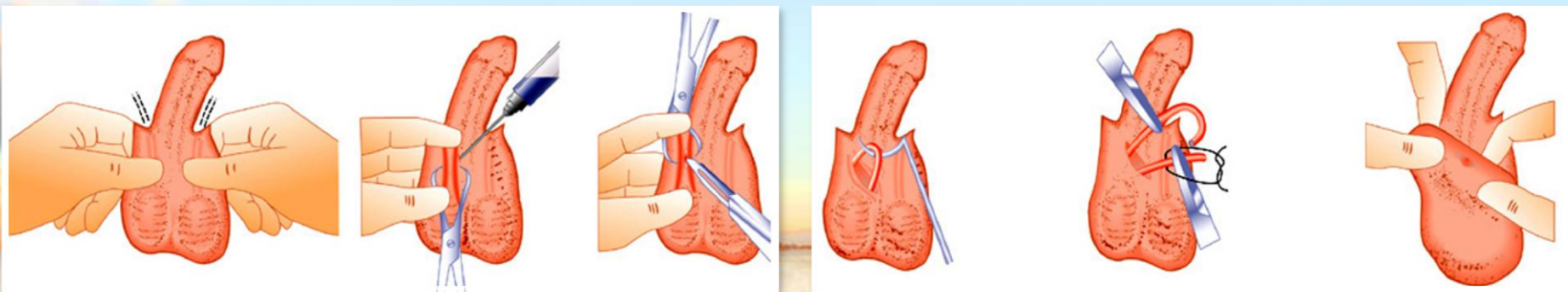
- módszere a tubasterilizáció, amikor a petevezetőket átjárhatatlanná tesszük, így meggátoljuk az ivarsejtek találkozását
- legmodernebb eljárás a laparoszópos technika
- a petevezetőket átjárhatatlanná tehetjük átvágással, de egyéb mechanikai eszközökkel például műanyag szalag vagy rugós csat felhelyezésével is

Utóbbi esetekben a termékenység visszaállítása könnyebb, mert ezek kisebb szövetkárosodást okoznak. A termékenység visszaállítását kérő nőknek 50-65%-ában sikeres a próbálkozás, még akkor is, ha a beavatkozást mikroszkópos sebészeti módszerekkel végzik

Férfiak művi meddővé tétele

- urológus végzi
- végrehajtása körülbelül 20 percet vesz igénybe és csak helyi érzéstelenítést igényel
- a herezacskón ejtett apró metszésen át eltávolítják mindkét ondóelvezető cső egy darabját és lezárják a visszamaradt végeket
- a műtétet követően nem szabad rögtön abbahagyni a fogamzásgátlást, mert a férfi még körülbelül 15-20 ejakuláció során még megtermékenyítőképes lehet az ondóhólyagban tárolt hímivarsejtek következtében

Köszönöm megtisztelő figyelmét!

Dr. Tekse István

www.szulesz-nogyogyaszt.hu

Tel: +36203113866

Email: info@szulesz-nogyogyaszt.hu